

Veszprémi Szakképzési Centrum Ipari Szakgimnáziumának második esély fejlesztési terve

Készítette: Bocskay Csabáné és Horváth Mónika

Tartalomjegyzék

Intézmény általános bemutatása	5
Második esély definiálása.....	7
2.1. Definíció.....	7
2.2. Helyzetelemzés	9
2.2.1 Iskolai tanulmányi átlag.....	9
2.2.2 Bukás, évismértés.....	11
2.2.3 Lemorzsolódás	12
2.2.4 Kiiratkozás	12
2.2.5 Hiányzások	13
2.2.6 Fegyelmi intézkedések	14
2.2.7 Hátrányos helyzetű tanulók.....	15
2.2.8 Veszélyeztetett tanulók.....	15
2.2.9 SNI, BTM	15
2.2.10 Felmentések	16
2.2.11 Kollégista	17
2.2.12 Szakember-ellátottság.....	17
1. Programok, módszerek leírása.....	18
3.1 „Iparkodjunk!”.....	18
3.2 Bemeneti mérés.....	18
3.3 Tanulók megismerése	18
3.4 Tankör	19
3.6 Korrepetálások.....	20
3.7 Tanulásmódszertan	20
3.8 Önismereti kör	21
3.9 Szakemberek.....	21
3.9.1. Iskolaorvos	21

**„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési
intézményrendszerének átfogó fejlesztése”**

3.9.2. Iskolavédőnő	21
3.9.3. Iskolai szociális munkás	22
3.9.4. Iskolarendőr	22
3.8.5. Iskolapszichológus	22
3.10 Versenyfelkészítő foglalkozások	23
3.11 Osztályértekezlet	23
3.12 Intézkedési terv	23
3.13 Beszélgető kör	23
3.14 Vita	24
3.15 Közösségépítés	24
3.16 Felvilágosító előadások	24
3.17 Pályázatok	24
3.18 Kiscsoportos tanórák	25
3.19 Magántanulói státusz	26
3.20 Átvett diákok támogatása	26
3.21 Csoportok közötti átjárhatóság biztosítása	26
3.22 Digitális kompetencia fejlesztése	26
3.23 Soft skillek fejlesztése	27
3.24 Érzelmi nevelés	27
3.25 Hagyományok	28
3.26 Tanári tréningek	28
3.27 Tanulási környezet fejlesztése	28
2. A program bevalásának ellenőrzése	29
4.1 Kimenetek (outputok)	29
4.2 Eredmények (outcomes)	29
4.3 Hatások (impacts)	29
3. Kapcsolatrendszer	30
3.1. Gyermejkölési központok	30
3.2. Családsegítő szolgálatok	30

**„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési
intézményrendszerének átfogó fejlesztése”**

3.3.	Pedagógiai szakszolgálatok.....	30
3.4.	Megyei Rendőr-főkapitányság	31
3.5.	Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara.....	31
3.6.	Kör Alapítvány	31
3.7.	Lélektér Alapítvány	31
3.8.	VVHHFE	31
5.9	Drogambulancia	31
	Felhasznált irodalom	32

Intézmény általános bemutatása

A Veszprémi Szakképzési Centrum Ipari Szakgimnáziuma az 1949-ben alapított Vegyipari Technikum jogutódja. Ez egy nagy létszámú középiskola, 765 tanuló és 89 pedagógus munkahelye.

Az intézmény szakgimnázium; jelenleg hat ágazatban történik a beiskolázás: vegyipar XIV, vegyész XV, gépészet IX, informatika XIII, szociális III (nyelvi előkészítővel), és környezetvédelem XXXIII. Azok a tanulók, akik az érettségit követően az iskolai

szakmai képzést választják, az iskola által felkínált OKJ szakokon a következő középfokú szakmai végzettséget szerezhetik meg: 54 524 01 Laboratóriumi technikus 54 850 01 Környezetvédelmi technikus 54 213 05 Szoftverfejlesztő 54 521 03 Gépgyártás-technológiai technikus 54 523 04 Mechatronikai technikus 54 521 06 Műanyag-feldolgozó technikus.

Mindezekből következik, hogy a tantestület jelentős részét a szakmai munkaközösségekben dolgozó kollégák alkotják, a közismereti tantárgyak közül is inkább a reál tárgyak állnak közel a tanulókhöz, illetve az ezekben oktatott ismeretek jelennek meg a szakmai követelményekben.

A nevelőtestület gerincét a 40-50 éves korosztály adja, kevés a fiatal pedagógus. A tantestületre jellemző a gyermekközpontú szemlélet, a viszonylagos nyitottság új módszerek, megközelítések iránt. Ez mutatkozik meg abban is, hogy az intézmény részt vett a kompetencia alapú oktatás bevezetését célzó (HEFOP 3.1.3.) programban; majdnem a tantestület egésze megismerkedett az alternatív konfliktusmegoldást célzó mediációs, illetve resztoratív technikákkal. Az Öveges Program (TÁMOP-3.1.3-11/2-2012-0061) keretében új korszerű laborral bővült az iskola, melyet nemcsak tanulóink, hanem a környező általános iskolák felsősei is használhatnak. Keressük az új lehetőségeket. Például két új szakot is indítottunk a munkaerő-piaci elvárásokhoz igazodva: a műanyag-feldolgozó képzésünk 2014-ben, a kisgyermekgondozó szak pedig a 2017/2018-as tanévben indult.

Iskolánk főépülete az 1860-as években épült, a látvány lenyűgöző, azonban sok tanterem nem felel meg a modern kor követelményeinek: a szűk, zsúfolt tanterem megnehezítik a tanulók mozgását a tanórán, ezzel számolnunk kell az óratervezéskor. Szerencsére a berendezés azért modernebb a falaknál: a padok, székek könnyen mozgathatók, variálhatóak.

Az iskola informatikai szempontból jól felszerelt, a tanterem többségében vagy interaktív tábla, vagy projektor és

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

notebook található. A szakszertárakban is vannak számítógépek. A nyomtatási és fénymásolási lehetőségeink azonban korlátozottak, igyekeznünk kell ezek helyett alternatív megoldásokat használni. Az eszközök mellett két rendszergazda és egy technikus segíti a munkánkat; sőt néhány éve az informatika munkaközösség tagjai „örökbe fogadtak” egy-egy munkaközösséget, így segítve a digitálisan kevésbé tájékozott kollégáikat. Az iskola saját egyéni tárhelyet biztosít a pedagógusainak, emellett a tantestület tagjaival és a diákokkal közös felületen is megoszthatjuk digitális anyagainkat. Az oktatási portálunk egy Moodle-felület, ami még több lehetőséget biztosít a korszerű tanításra/tanulásra.

Iskolánkban található egy csodálatos könyvtár, amely kiaknázatlan lehetőségeket rejt. Több ezer kötetes állománya részben elavult, másrészt a tanulók szinte csak a kötelező olvasmányok kikölcsönzésére használják; nincs lehetőség a szakkönyvek helyben történő olvasására.

Az intézmény tanórán kívüli programok széles választékát kínálja a tanulóknak.

Az iskola szerteágazó külső kapcsolatokkal rendelkezik. A környék egyéb oktatási intézményeivel; a pályaválasztás kapcsán elsősorban az általános iskolákkal és a Pannon Egyetemmel ápolunk szoros kapcsolatot. Évtizedekre visszanyúlóan van intézményi bérletünk a Petőfi Színház előadásaira, amíg voltak emelt szintű magyaros csoportjaink, a Játékszínbe is. Új keletű (két évre tekint vissza) a kapcsolatunk a Nézőművészeti Kft-vel, nagyon népszerű előadásokat tartottak diákjainknak, a továbbiakban is szeretnénk meghívni őket (A gyáva, Ady/ Petőfi). Gál Tamás színész különböző társulataival évek óta tart nagyszerű előadásokat az iskolánkban (A nagyidai cigányok, Dorottya, A helység kalapácsa). Az érdeklődő tanulók Filharmónia bérletet is vásárolhatnak, és az iskola támogatja az előadások látogatását. Hagyományos kapcsolatunk az Eötvös Károly Megyei Könyvtárral, ami az utóbbi években kissé lazult, most újra erősebbé vált. Természetesen a Gyermekjóléti Központ, a Családsegítő Szolgálat, a Nevelési Tanácsadó, gyámhivatal, az Ifjúsági Pszichiátria munkatársaival is gyakran dolgozunk együtt. Ezekon kívül jellegénél fogva intézményünk kapcsolatban áll a szakmai szempontból fontos termelőüzemekkel, cégekkel, intézményekkel, kamarákkal is.

Iskolánk szerencsés helyzetben van, mivel a nyelvórákon kívül a meghatározó első két évben a magyar nyelv és irodalom és matematika tantárgyak oktatása csoportbontásban zajlik.

Második esély definiálása

2.1. Definíció

Az Európai Bizottság az 1995. évi Fehér Könyvében fogalmazta meg először a második esély iskoláinak létrehozására vonatkozó javaslatát. A kísérleti program keretében azoknak a fiataloknak, fiatal felnőtteknek kívántak új tanulási és szakképzési lehetőségeket nyújtani, akik nem rendelkeztek a szakképzésbe vagy a munkaerőpiacra való belépéshez szükséges képességekkel, ismeretekkel, tapasztalatokkal.

Ebbe a körbe elsősorban az iskolában kudarcot vallott csoportok sorolhatók, az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők, a tanulásban akadályozott és fogyatékos fiatalok, a középiskolákban tovább nem tanulók, a szakképzésből és a felső középiskolából lemorzsolódók, illetve a munkaerő-piaci követelményeknek meg nem felelő végzettségű fiatalok.

A háttérben minden országban ugyanazok a szociális és intézményi feltételek tárthatók fel: a szülők alacsony képzettsége, munkanélkülisége, a család szétesése, az alkoholizmus, a regionális lehetőségek beszűkülése, kisebbséghez tartozás – bevándorlók, vendégmunkások –, szegénység, társadalmi előítéletek.

Az iskola több tagállamban nehezen tud elszakadni a hagyományos ismeretátadó paradigmáktól, a frontális oktatástól, a követelmények és tartalmak a kedvező szociális háttérű, jól terhelhető tanulók lehetőségeihez illeszkednek, és nem veszik figyelembe a más környezetből érkező gyermekek, tanulók lehetőségeit, igényeit.

Az iskolai kudarc korábban nem volt végzetes az egyén számára a társadalmi és a munkaerő-piaci beilleszkedés szempontjából. A hatvanas évek második feléig az európai gazdaságokat dinamikus extenzív növekedés jellemezte. A munkaerő-utánpótlás meghatározó forrása a mezőgazdaságban felszabaduló szakképzetlen tömeg volt, majd ennek kimerülése után megkezdődött a dél-európai és a korábbi gyarmatokról származó vendégmunkások beáramlása. A keynesi modellt követő munkahelyeken viszonylag biztonságos foglalkoztatási lehetőségek várták az alulképzett és szakképzetlen fiatalokat is.

A nyolcvanas-kilencvenes években átalakultak a munkaerő-piaci követelmények és feltételek. Az automatizált technológiák terjedése csökkentette a szakképzetlenek iránti keresletet, a világgazdaság nyitottá és rugalmasabbá vált, és az élesedő verseny arra kényszeríti a vállalatokat, hogy a megemelkedő bérköltségek miatt a termelést alacsonyabb bérszintű országokba helyezték ki. A gyártás kihelyezése tovább csökkenti az alacsonyabb képzettségűek iránti keresletet.

A Fehér Könyv elfogadásakor, 1995-ben nem volt megalapozatlan az a feltételezés, hogy az előttünk álló évtizedekben az egyre nyitottabbá váló európai munkaerőpiacon az élesedő versenyfeltételek között tovább

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

romlanak az alulképzett és szakképzetlen fiatalok foglalkoztatási feltételei, és munkanélküliség, szegénység, társadalmi kirekesztés várja őket.

Modellként az USA által használt fejlesztő program az „accelerated schools” - „gyorsított tanulás” módszer szolgált.

Fő szempontokként a következőket jelölték meg:

- az önkormányzatok, iskolafenntartók, oktatási és szociális intézmények, társadalmi szervezetek és egyesületek, illetve a munkaadók együttműködésének erősítése,
- a tanulók érdeklődéséhez, igényeihez, lehetőségeihez illeszkedő, az egyéni fejlesztés kereteit is biztosító, az aktív tanulást erősítő oktatásszervezés, pedagógiai módszerek,
- rugalmas tananyagegységek, modulok az általános alapkészségek, írás, olvasás, számolás, a szociális készségek fejlesztésére, iskolai és vállalkozásokban végzett szakmai képzéssel összekapcsolva,
- az informatika és az új technológiák oktatására fordított időkeret növelése

A második esély középiskolánkban azt a folyamatot takarja, amelynek során az oktatási intézmény megpróbálja időben monitorozni és segíteni azon hátrányos helyzetű vagy az iskola által veszélyeztetettnek tartott diáksereget, akik tanulási, beilleszkedési, magatartási zavarral küzdenek, egészségügyi problémáik vannak, vagy szociális helyzetük nem megfelelő.

A cél segíteni ezen tanulóknak abban, hogy sikerrel vegyék az akadályokat, végzettséget szerezzenek, jó helyzetbe kerüljenek a munkaerőpiacon, illetve szakszerűen segíteni ezt a folyamatot a középiskolai tanulmányaik alatt. Ez megvalósulhat beilleszkedést segítő programokkal („parkodjunk!”) a tanulmányok megkezdésekor; délutáni foglalkozásokkal (fejlesztő foglalkozások, tanulókör, disputa, beszélgető kör); és a tanulási folyamat végén (pályaorientációs nap, pályaválasztási tanácsadás, segítő beszélgetés formájában).

A második esély biztosítása több szakterület összefogásával valósul meg. Az osztályfőnök koordinálásával, mentortanár biztosításával, a segítő foglalkozásúak bevonásával, a szaktanárok különféle tanulmányi területeken szervezett versenyével és az iskolavezetés támogatásával.

Szükségesek a prevenciós programok bűnmegelőzés, drogprevenció, egészségfejlesztés területén, amelyek szoros együttműködést jelentenek az iskolarendőrrel, pszichológussal, védőnővel, szociális munkással, valamint külső szervezetekkel, például családsegítő szolgálat, drogambulancia, ÁNTSZ, civil szervezetek: VVHHFE, Lélektér Alapítvány, Kör Alapítvány.

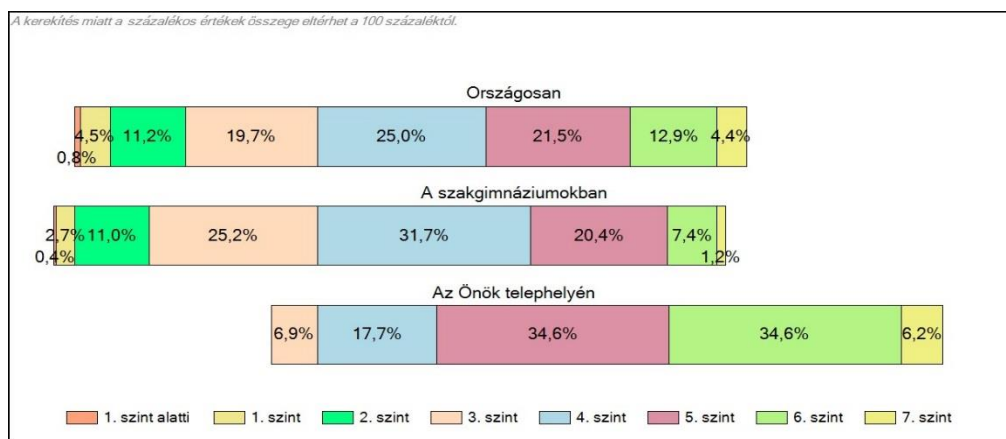
Szükség esetén esetmegbeszélő csoportot tartunk az iskolaorvos, ifjúságvédelmi felelős, osztályfőnök és a szülők bevonásával. Egyes esetekben önismereti csoportot szervezünk, kulturális programokra és egyéb az informális tanulás lehetőségét kínáló programokra visszük a gyerekeket, és meghívunk külső előadókat: balesetvédelmi előadás, filmvetítés, könyvtári programok.

A tanulókat bevonjuk a környezettudatosságra nevelésbe is: szelektív hulladékgyűjtés, madáretetés, túrázás, az osztályterem dekorálása és az iskola környékének rendben tartása.

2.2. Helyzetelemzés

2.2.1 Iskolai tanulmányi átlag

Iskolánk a legjobbiskola.hu rangsorolásában a 13. legjobb szakgimnázium lett. A sorrend kialakításánál az elmúlt évek kompetenciaméréseit és érettségi eredményeit vették figyelembe. Ebből kiderül, hogy tanulóink többsége jó képességű, és az elvárásoknak megfelelően teljesít a megméréstetéseken.

1. ábra A tanulók képességszintek szerinti százalékos megoszlása matematika 2016

A 2. ábrán is látható, évek óta stabil, 3,5 körüli iskolai tanulmányi átlag elfogadható, nem ad okot aggodalomra. Azonban az 1. ábra mutatja, hogy az átlag mögött a 2017/18-as tanévben 57 tanuló bukása állt, ezeknek a tanulóknak pedig már szükségük van segítségre, második esélyre ahhoz, hogy tanulmányaikat folytatni tudják.

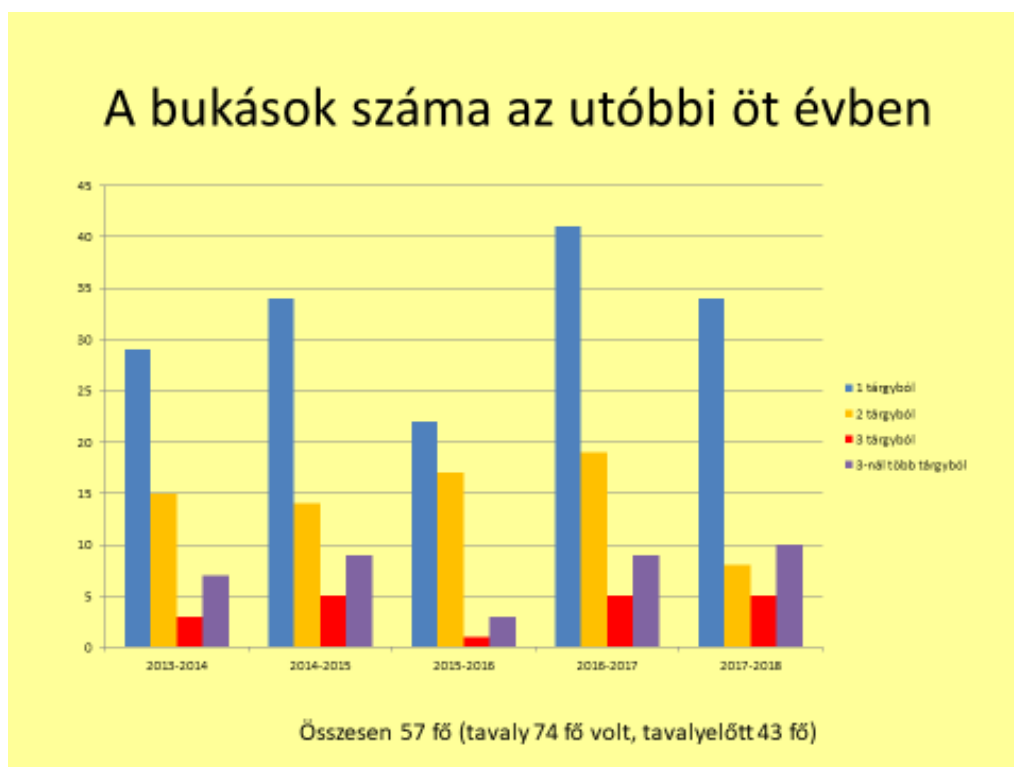
2. ábra A tanulók tanulmányi eredménye a 2017/18-as tanévben

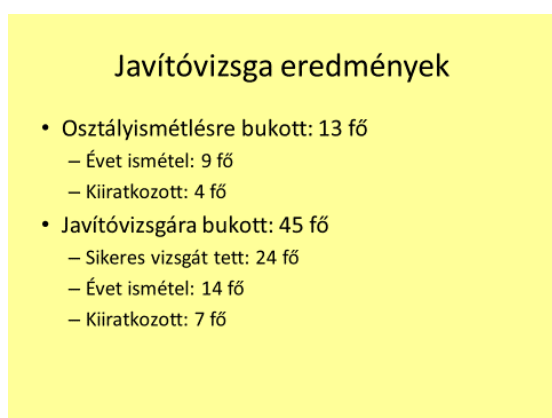
3. ábra Az iskolai tanulmányi átlag az elmúlt 10 évben

2.2.2 Bukás, évismétlés

A bukások számában jelentős ingadozást láthatunk, de körülbelül 50 tanuló minden tanévben elégtelen osztályzatot kap legalább egy tantárgyból. A 3. ábra azt is jól mutatja, hogy az évismétlésre bukott tanulók körülbelül fele kiiratkozik intézményünkől. A második esély keretében megelőző intézkedéseket kell tennünk az évfolyamismétlés elkerülése érdekében, illetve meg kell mutatnunk a tanulóknak, hogy segíteni tudjuk őket évfolyam ismétlés esetén az újbóli kudarc elkerülésében.

4. ábra a bukások száma a 2013/14-es tanévtől a 2017/08-as tanévig

5. ábra a bukott tanulók eredményei a 2017/18-as tanév végén

2.2.3 Lemorzsolódás

A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók kiszűrésére általánosan használjuk a lemorzsolódási mutatót, amelynek eredményei azonban megítélésünk szerint nem minden esetben jelzik előre a tényleges lemorzsolódást. Lemorzsolódással veszélyeztetett tanuló – a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 4. § 37. pontja értelmében – az a tanuló, akinek az adott tanévben a tanulmányi átlageredménye közepes teljesítmény alatti vagy a megelőző tanévi átlageredményéhez képest legalább 1,1 mértékű romlást mutat, és esetében komplex, rendszerszintű pedagógiai intézkedések alkalmazása válik szükségessé. Azonban a lemorzsolódás veszélye nem csak a gyenge tanulmányi átlagú tanulókat veszélyezteti, ez a rendszer nem veszi figyelembe a tanuló hiányzásait, a vele szemben fogantatosított fegyelmi intézkedéseket, tanulási vagy egyéb hiányosságait.

A 2018/2019-es tanévtől lehetővé válik az e-Kréta felületén a Tanuló Monitoring rendszer (ESL modul) használata. Reményeink szerint ez még pontosabb és részletesebb információt nyújt a korai iskolaelhagyás által veszélyeztetett tanulókról. A rendszer használata elsősorban az osztályfőnökök figyelmét hívhatja fel a nehézségekkel küzdő tanulókra, rögtön az első problémák jelentkezését követően, még mielőtt a bukásra, kiiratkozásra, kizárásra sor kerülne. Így egy időben elindított beavatkozásnak még nagy eséllyel lehet sikere, így a lemorzsolódásra nem is kerül sor.

2.2.4 Kiiratkozás

A kiiratkozások száma az elmúlt években növekedést mutat. A nehézségekkel küzdő tanulóink többsége másik iskolában, sokszor a VSZC keretein belül keres olyan intézményt, amely jobban megfelel érdeklődésének, képességeinek, céljainak. A legtöbb tanuló a kilencedik és a tizenharmadik évfolyamon hagyja el intézményünket. A kilencedikesek esetében emögött az áll, hogy nem megfelelően tájékozódtak a felvételi eljárás során, esetleg csak azért kezdtek meg nálunk a tanulmányaikat, mert a vágyott iskolába nem vették fel őket. A 13. évfolyamot elhagyók többsége úgy döntött, hogy a munka világát választja az iskolai tanulmányok helyett. Ez azért szomorú, mert ez esetben OKJ-s szakma megszerzése nélkül kerülnek ki a közoktatás rendszeréből, ami jelentősen csökkeni munkaerő piaci lehetőségeiket. Bizonyos feltételek megléte esetén végzőseink ösztöndíjat kapnak, bízunk benne, hogy ennek következtében kevesebben iratkoznak majd ki a vizsgák megkezdése előtt, mint a korábbi években.

6. ábra Kiiratkozások

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
összes	35	19	24	46	33
ebből tanköteles	26	14	16	20	10
ebből nem tanköteles	9	5	8	26	23
nem tanul tovább	9	3	9	18	19
rendelkezik középfokú végzettséggel	7	3	6	18	15

2.2.5 Hiányzások

A hiányzások és a lemorzsolódás között szoros összefüggés van, ezért célunk a hiányzások csökkentése, hogy ezzel is megakadályozzuk a korai iskolaelhagyást. A hiányzó tanulóknak nehézséget okoz a mulasztott órákon vett tananyag megtanulása, a felhalmozódó feladatok pótlása. A sokat hiányzó tanulók (250 óra felett) nem osztályozhatók, tanulmányaikat csak sikeres osztályozó vizsga után folytathatják, amennyiben gyakorlati óráról hiányoztak (20%), évisméltésre kötelezettek. További problémát jelent az igazolatlan hiányzás, hiszen tanköteles tanuló jogviszonya 30 óra igazolatlan hiányzás után megszűnik.

7. ábra Egy főre jutó hiányzás az elmúlt öt tanévben

8. ábra Egy főre jutó igazolatlan hiányzás osztályonként a 2017/18-as tanévben

2.2.6 Fegyelmi intézkedések

A fegyelmi intézkedések száma az elmúlt öt tanévben nem sok változást mutat. A 2017/18-as tanévtől bevezettük az osztályfőnöki figyelmeztetés kategóriát, ezzel jelentősen csökkent az osztályfőnöki intők száma, de a két kategória együttes mennyisége a korábbi osztályfőnöki intők száma körül van. Nagyobb odafigyeléssel elérhetjük, hogy még kevesebb fegyelmi intézkedésre legyen szükség, a tanulók ne sértsék meg a házirend előírásait. Tanévenként csak egy-két olyan eset fordul elő, hogy nem tanköteles tanuló fegyelmi vétség következtében kerül kizárásra az iskolából.

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”**2.2.7 Hátrányos helyzetű tanulók**

Mielőtt 2013. szeptember 1-jei hatállyal megváltozott a hátrányos helyzetű tanuló meghatározása, iskolánkba évente kb. 30 hátrányos helyzetű tanuló járt, és időnként akadt egy-egy halmozottan hátrányos tanuló is. A 2013/14-es tanév óta tulajdonképpen nincs hátrányos helyzetű tanuló az intézményben, (két év során volt egy tanuló, aki hátrányos helyzetűnek számított). Mivel a törvényi változás következtében „tűntek el” a hátrányos helyzetű tanulóink, ezért feltételezhető, hogy évről évre továbbra is van körülbelül 30 olyan tanuló, aki nehéz családi körülmények között él, és segítségre szorul, de őket most már veszélyeztetettnek minősítjük.

Hátrányos helyzetű tanuló, akit a jegyző a családi körülményei és a szociális helyzete miatt védelembe vett 2 fő. Velük az iskolai ifjúságvédelmi felelős tartja a kapcsolatot. Halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, akinek szülei saját nyilatkozatuk alapján legfeljebb az általános iskola nyolcadik évfolyamán fejezték be tanulmányaikat vagy tartós nevelésbe vett nincs. Természetesen a fenti feltételeken kívül sok tanuló küzd családi, anyagi jellegű, tanulási problémákkal, amely esetek kiszűrése nehéz feladat elé állítja a pedagógusokat a téma kényessége miatt. A kollégák közti jó együttműködést mutatja, hogy sok ilyen tanuló tudunk keresni pszichológiai segítséget és anyagi támogatást is a Veszprém Városi Hátrányos Helyzetű Fiatalokért Egyesület segítségével.

2.2.8 Veszélyeztetett tanulók

Egy tanuló veszélyeztetettségét legtöbbször az osztályfőnök ítéli meg. Ez a kategória a törvény által kevésbé szabályozott, mint a hátrányos helyzet. Változóbb is, hiszen gyakran előfordul, hogy egy tanuló veszélyeztetett valamilyen krízishelyzet miatt az egyik tanévben, a probléma megoldása után viszont már nem veszélyeztetett. Ellenben a hátrányos helyzetű tanulók megsegítésére az intézményi keretek jóval kidolgozottabbak és sokszínűbbek. A veszélyeztetett tanuló esetében az osztályfőnöknek, egyéb segítő szakembereknek a változatos munkája, segítő tevékenysége és elsősorban együttműködése szükséges ahhoz, hogy a tanuló helyzete megváltozzon.

Sok esetben az iskolai ifjúságvédelmi felelőssel folytatott segítő beszélgetés segít a problémák monitorozásában és megoldásában. Elmondhatjuk, hogy iskolánk tantestülete szociálisan érzékeny és munkaköri kötelességén kívül is segítő szándékkal fordul a diákokhoz.

2.2.9 SNI, BTM

A magatartászavarok megjelenési formái és okai változatosak. Sajnos iskolánkban is szembesülünk ADHD-s, autista és elektív mutista gyerekek nehézségeivel. Gyakran nehéz rávenni a szülőket, hogy vegyék komolyan a problémát. Az iskolai jelzőrendszer jól működik, de a család segítése,

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

megértése nélkül gyakran maradunk egyedül a megoldatlan nehézségekkel. A tanulókkal heti rendszerességgel foglalkozik fejlesztő pedagógus, másokat a tanuló kör foglalkozásain mentorálunk. A kamaszkor sajátjaiból adódóan egyre több a szorongó, élvezeti szereket használó tanuló és azok, akik a bizonytalan családi háttér miatt kis önbecsüléssel rendelkeznek. Beszélgető körrel, érzékenyítő programokkal („Adj egy ötöst!”, „Szertelenül”, InTime) is igyekszünk segíteni a jobb iskolai teljesítményüket és alkalmazzuk a „Forró szék” módszert is, ahol ezek a fiatalok előítélet mentes elfogadásra és meghallgatásra találhatnak. A rossz családi mintákat és a kortárs csoport káros hatásait kiegyensúlyozandó tartunk érzelmi intelligenciát és szociális készségeket fejlesztő foglalkozásokat (Eumoschool), alkalmazzuk az alternatív vitarendezési technikákat (mediáció, jóvátétel). Életvezetési tanácsokkal segítjük az osztályfőnököket a gyakran késő – túl sokáig számítógépező, egészségtelenül étkező tanulókat a helyes biológiai ritmus kialakításában. Sajnos gyakran szembesülünk a patchwork családoknál a hozzánk járó nagyobb kamaszok elhanyagolásával vagy kihasználásával. Ez gyakran azzal jár, hogy nem tudnak a tanulmányaikra koncentrálni, ilyen esetben van lehetőség ingyenes korrepetálásra az iskolában.

Az SNI-s és BTM-es tanulók száma évről évre enyhe emelkedést mutat. Nehéz kutatási adatok nélkül megállapítani, hogy mi áll emögött. Feltételezhetjük, hogy nem a részképességzavarral küzdő gyerekek száma nőtt, hanem az ilyen problémák felismerése lett általánosabb az elmúlt évek során. Az is valószínű, hogy a korai felismerés és fejlesztés következtében egyre több olyan SNI-s és BTM-es diák van, aki jól teljesít a felvételin, és középiskolában tudja folytatni tanulmányait az általános iskola elvégzése után. Mindenképpen nagyobb figyelmet igényel az ilyen tanulók oktatása, hiszen igényeik eltérnek a többi tanulóétól, és ha ezekre nem tudunk figyelni, könnyen le- és kimaradhatnak. Iskolánkban szerencsére kellő segítséget kapnak ezek a tanulók, a Tanulási Képességet Vizsgáló, Beszédvizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság javaslatai alapján biztosítjuk számukra mindazt, amire speciális igényeik folytán szükségük van ahhoz, hogy tanulmányaikat sikeresen folytassák. Időnként előfordul, hogy a középiskolában merül fel, hogy egy-egy tanuló kudarcra mögött valamilyen részképességzavar állhat. Ezekben az esetekben a tanulóval és szüleivel egyeztetve mi magunk kérjük a tanuló vizsgálatát a szakértői bizottságtól. Az SNI-s és BTM-es tanulóknak fejlesztő foglalkozásokat biztosítunk.

2.2.10 Felmentések

A felmentéseket szakértői javaslatra, szülői kérelem alapján kapják a tanulók. A tantárgyi felmentések (a tanuló nem tanulja az adott tantárgyat) idegen nyelv és testnevelés tantárgyak esetében fordulnak elő. Míg az első esetben valamilyen részképességi zavar, a második esetben általában sérülés, elhúzódó vagy tartós egészségügyi probléma áll a háttérben.

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

A felmentések másik nagy típusa, amely csak valamilyen szegmens osztályozása alól menti fel a tanulót (leggyakrabban helyesírás, írásbeli munkák), vagy a vizsgázási idő meghosszabbítását engedélyezi. Az elmúlt években esetenként olyan felmentéseket is adtunk, amelyek a szövegszerkesztő használatát engedélyezték a tanulónál a kézírás kiváltására.

A különböző felmentésekkel rendelkező tanulók aránya enyhe emelkedést mutat, megítélésünk szerint azért, mert egyre több tanulási probléma válik diagnosztizálhatóvá, és egyre több szülő ismeri fel, hogy segíthet gyermekének az iskolai kudarcok elkerülésében, ha a szakértői bizottság vizsgálatát kérelmezi.

2.2.11 Kollégista

Mivel iskolánk beiskolázási területe meglehetősen nagy, viszonylag sok kollégista tanulónk van (kb. a tanulók 10%-a). Az a tapasztalatunk, hogy a családi környezet nagyobb biztonságot ad, és jobban tudja közvetíteni az iskola követelményrendszerét a tanulók felé, mint a kollégium. A kollégista tanulók nehezebben veszik az akadályokat, gyakoribbak náluk a fegyelemsértések. Ezek megelőzése érdekében az osztályfőnökök kapcsolatot tartanak a kollégiumi nevelőtanárokkal, egyeztetnek a tanulók előrehaladásáról, az esetleg szükséges intézkedésekről. A kollégista tanulók mindenképpen nagyobb figyelmet kapnak társaiknál, hogy a helyzetükből adódó hátrányaikat ellensúlyozni tudjuk. Azt tapasztaljuk, hogy a különböző fejlesztő, segítő foglalkozásokon is nagyobb számban jelennek meg.

2.2.12 Szakember-ellátottság

Iskolánk nagy gondot fordít arra, hogy a hozzánk beiratkozott tanulókat a legjobb szakemberek oktassák. Minden tantárgyat olyan pedagógus tanít, aki rendelkezik a tantárgy tanításához szükséges végzettséggel. A közismereti tantárgyak közül a matematika tanítás csak úgy oldható meg, hogy a matematika szakos pedagógusok mind a lehető legnagyobb óraszámokban tanítanak, ami egyrészt nagyon megterhelő számukra, másrészt hiányzás esetén kisebb a lehetőség szakszerű helyettesítés biztosítására. A szakmai tantárgyakat tanító tanárok biztosítása már sok nehézségbe ütközik, ezen az iskola óraadó tanárok alkalmazásával igyekszik segíteni. Ennek hátrányai mellett (bizonyos fokú kiszámíthatatlanság a hosszú távú tervezésnél, az óraadó kevesebb időt tölt az iskolában, kevésbé kötődik hozzá, nem feltétlenül ismeri szokásainkat, hagyományainkat) előnyei is lehetnek, amennyiben az óraadó tanárok üzemekben, gyárakban dolgoznak, és így közelebb tudják hozni a tanulókhöz a munka világát.

Iskolánk mentálhigiéniai csapatát iskolapszichológus, iskolaorvos, védőnő, szociális munkás, iskola rendőr, nem főállású fejlesztő pedagógus és ifjúságvédelmi felelős segíti. Nagy örömünkre szolgál, hogy a heti másfél óra helyett főfoglalkozású iskola pszichológust kapunk.

1. Programok, módszerek leírása

3.1 „Iparkodjunk!”

Iskolánkban nagy hangsúlyt helyezünk arra, hogy a tanulók jól érezzék magukat az intézményben, kötődjenek az iskolához, mert tapasztalatunk szerint a szoros kötődés fontos szerepet játszik a lemorzsolódás megelőzésében. Azok a tanulók, akiket erős érzelmi szálak is fűznek az iskolához, nagyobb erőfeszítéseket hajlandók tenni a követelmények teljesítése érdekében.

Az Iparkodjunk rendezvény célja a tanulók beilleszkedésének megkönnyítése, az iskolához való kötődés kialakítása már a tanulmányok megkezdése előtt. Az első tanítási napot megelőző héten a kilencedik évfolyamot kezdő tanulók kiscsoportos és osztályszintű foglalkozások keretében játékosan ismerkedhetnek meg az iskola épületével, leendő tanáraikkal, osztálytársaikkal és iskolatársaikkal, a várossal, a diákönkormányzat működésével, az intézményünkben biztosított szabadidős tevékenységekkel. Vannak foglalkozások, amelyek az egészséges életmód kialakításának lehetőségeit mutatják meg a diákoknak (pl. meditáció), ezzel is szeretnénk segíteni a diákokat abban, hogy megfelelő stresszkezelési módszereket sajátítsanak el (drogprevenció). A program keretében a tanulási szokások felméréséhez kapcsolódóan tanulásmódszertani foglalkozást is tartunk, amely során a tanulók megtudják, hogy milyen tanulási forma a leghasznosabb számukra, valamint módszertani és gyakorlati tanácsokat kapnak a helyes tanulási szokások kialakításához.

A program a következő elemekből áll: relaxáció, mozgásos feladatok, önismeret, személyiségfejlesztés, szövegértés-, és matematikai készségek fejlesztése; tanulásmódszertan, drámapedagógia, helytörténet.

3.2 Bemeneti mérés

A bemeneti mérés célja azoknak a tanulóknak a kiszűrése, akik képességeik, tudásuk alapján segítségre szorulnak az iskola által támasztott követelmények teljesítéséhez. A minimál szint alatti eredményt elérő tanulók már a kezdetektől megkülönböztetett figyelmet kaphatnak. A bemeneti mérés során a matematikai és a szövegértési képességek vizsgálata történik meg feladatlapok és online felmérések segítségével. Az eredményekről jelentést kapnak az adott osztályokban tanító kollégák és az osztályfőnökök. A bizonyos szint alatt teljesítő tanulók fejlesztésére tervet dolgozunk ki.

3.3 Tanulók megismerése

A bemeneti mérés tájékoztatást ad a kilencedik évfolyamot kezdő tanulók képességeiről. Fontosnak tartjuk azonban a tanulók minél szélesebb körű megismerését. Ennek egyik eszköze, hogy a beiratkozáskor megkérjük a tanulókat,

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

hogyan töltsenek ki egy rövid kérdőívet. A kérdések alapján tájékozódunk arról, hogy milyen az egyes diákok érdeklődési köre, milyen sportokat űznek (vagy űznének szívesen, ha lehetőségük lenne rá), milyen versenyeken értek már el eredményeket, milyen speciális segítségre tartanak igényt. A kérdőívek az osztályfőnökök munkáját segítik elsősorban, de természetesen az érintett szaktanárok is informálódhatnak belőlük.

A későbbiekben az osztályfőnöki órák biztosítanak keretet a tanulók megismeréséhez. Ennek érdekében az osztályfőnökök különböző kérdőívek, felmérések, tesztek önkéntes kitöltésére kérhetik fel a tanulókat. Az osztályközösség társas kapcsolatainak feltárására és dinamikájának nyomon követésének eszköze a szociometria.

3.4 Tankör

A tankör célja a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók fejlesztése délutáni foglalkozások keretében. A modulrendszerű képzésben hangsúlyozottan kap helyet a tanulás tanulása. Ezenkívül anyanyelvi, matematikai, digitális, idegen nyelvi, természettudományos, önismereti, szociális és állampolgári kompetenciák fejlesztésére kerül sor kiscsoportos keretekben, korszerű pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékos feladatokkal. Ide tartoznak a csapatépítés, koncentrációfejlesztés, személyre szabott fejlesztés, stresszkezelés, természettudományos kísérletek. Nagy hangsúlyt kap a kreativitás, relaxáció, érzelmi intelligencia. A korszerű technika kihívásaira való felkészítés a prezentációkészítés, önálló kutatás, érdeklődési körnek megfelelő internetes csapatmunka formájában valósul meg. Kiemelten fontos a megfelelő életvezetési szokások kialakítása, a tanulási technikákban való jártasság és a motiváló tanulási környezet kialakítása.

A kiválasztott 10. és 11. évfolyamos tanulók heti rendszerességgel vesznek részt a kétórás foglalkozásokon. A csoportba kerülés az osztályfőnökök és szaktanárok javaslatára történik, a szülőkkel való egyeztetés után. A foglalkozásra elsősorban évisméltó, gyenge tanulmányi eredményű, kommunikációs és beilleszkedési nehézséggel küzdő tanulók járnak. Különösen hasznos ez a kollégistáknak, akiknek kevésbé biztosított a családi támogató háttér a tanév során.

3.5 Fejlesztő órák

A fejlesztő foglalkozások különböző részképesség gyengeséggel, illetve zavarral küzdő tanulók számára fejlesztő pedagógus által tartott órák. Ezek a tanulók SNI vagy BTM besorolással rendelkeznek, és valamely tantárgy vagy a helyesírás értékelése alól felmentést kaptak. A foglalkozások célja e diákok fejlődésének támogatása, tanulmányi munkájuk megkönnyítése és eredményességének elősegítése, ezáltal a lemorzsolódás esélyének csökkentése.

A fejlesztő foglalkozások heti egy vagy két órában biztosíthatók.

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

A csoportban történő fejlesztés során a feladatok egy részét közösen végzik a tanulók, hiszen egy gyakorlat több különböző részképességet fejleszt, így alkalmazható az eltérő problémákkal rendelkező tanulók számára. Emellett a diákok kis csoportokban megoldandó és egyénre szabott feladatokat is kapnak.

A foglalkozásokon a legnagyobb hangsúly az auditív és a vizuális differenciálás, az auditív és a vizuális memória, a szerialitás, valamint a figyelem fejlesztésén van, hiszen e területeken fordul elő a legtöbb probléma. A mozgáskoordináció, a finommotorika szintén a fejlesztendő területek között van, ahogy a helyesírási készségek fejlesztése, szabályok tudatosítása is helyet kap az órákon. A tanulás megkönnyítéséhez járulnak hozzá a szövegértési gyakorlatok és a szókinccs bővítését szolgáló feladatok.

Az órákon alkalmazott gyakorlatok elősegítik a különböző kompetenciák fejlődését, elsősorban az írásbeli és a szóbeli kommunikációt.

3.6 Korrepetálások

A korrepetálások célja az egy-egy tantárgyból nehézséggel küzdő tanulók megsegítése. A korrepetálás nagyszerű lehetőség a differenciálásra, hiszen ezeken a tanítás utáni foglalkozásokon a tanulók kiscsoportos keretek között, személyre szabott segítséget kaphatnak.

A különböző tantárgyi korrepetálások rendszere eltérő.

A matematika munkaközösség minden tanítási nap biztosít korrepetálási lehetőséget ugyanazon időben és helyen más-más kolléga közreműködésével. Ide mehetnek azok a tanulók, akiknek egy konkrét anyagrész konkrét feladatával problémájuk akadt, és a korrepetálást végző pedagógus segítséget nyújt nekik a megértéshez. Ez az iskola bármely tanulója számára elérhető, be lehet kapcsolódni, illetve ki lehet lépni. Hiszen adott esetben jó matematikai képességekkel rendelkező, de valamilyen oknál fogva hosszabban hiányzó tanulónak is szüksége lehet a felzárkózáshoz személyre szabott segítségre. Ezek a lehetőségek ezt biztosítják.

Más tantárgyak esetében a tanító tanár dönti el a tanév elején, hogy szükségesnek tartja-e a korrepetálás elindítását. A korrepetálások indításánál előnyt élveznek a végzős tanulók számára meghirdetett, az érettségi, illetve a szakmai vizsgára felkészítő korrepetálások.

3.7 Tanulásmódszertan

Nagyon fontos tényezője a lemorzsolódás megelőzésének a hatékony tanulásmódszertan. Idetartozik a megfelelő tanulási környezet kialakítása, táplálkozási szokások, amelyek segítik a megfelelő agyműködést, relaxáció és hatékony időbeosztás. Ezekről az ismeretekről már az elsős avató keretében hallhatnak a diákok, hiszen a prevenció és az előzetes felkészítés a középiskolai

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

követelményekre sokat segít a tanulóknak a kitűzött célok elérésében. A kisgyermekgondozó képzés keretében a tananyag részét is képezi a tanulás tanulása, a többiekénél osztályfőnöki órákon és a tankör foglalkozásain kerül szóba ez a fontos tudás.

3.8 Önismereti kör

Nagyon fontos tényezője a lemorzsolódás megelőzésének a hatékony tanulásmódszertan. Idetartozik a megfelelő tanulási környezet kialakítása, táplálkozási szokások, amelyek segítik a megfelelő agyműködést, relaxáció és hatékony időbeosztás. Ezekről az ismeretekről már az elsős avató keretében hallhatnak a diákok, hiszen a prevenció és az előzetes felkészítés a középiskolai követelményekre sokat segít a tanulóknak a kitűzött célok elérésében. A kisgyermekgondozó képzés keretében a tananyag részét is képezi a tanulás tanulása, a többiekénél osztályfőnöki órákon és a tankör foglalkozásain kerül szóba ez a fontos tudás.

3.9 Szakemberek

Az iskolán belül több szakember is segít a második esély megvalósításában:

3.9.1. Iskolaorvos

Az iskolaorvos szerepe már a felvételi eljárás után nagyon fontos. Az iskolánkba felvételt nyert tanulóknak kötelező a szakmai alkalmassági vizsgálaton való megjelenés. Ugyanis az általunk tanított szakmák nagy részénél van egészségügyi feltétel. A vizsgálat során az iskolaorvos meggyőződik arról, hogy a tanuló képes-e fizikai, szellemi és lelki képessége alapján a választott szakma elsajátítására. Esetleges fennálló betegségének, egészségi elváltozásainak romlása várható-e a szakma tartós végzése esetén. Valamint vizsgálja azt is, hogy van-e olyan egészségi elváltozása a tanulónak, amely baleseti vagy fertőzési veszélyt rejthet magában.

Az iskolaorvos szerepe a későbbiekben is nagyon fontos, mert nagyon lelki probléma pszichoszomatikus tünetekkel jelentkezik, vagyis az orvos találkozik először a gondokkal küzdő tanulóval. Az éves szűrővizsgálatokon is felmerülhet a tanulót veszélyeztető állapot felismerése, amelynek megoldására aztán a tantestület tagjaival együttműködve kerülhet sor. Vagyis az iskolaorvos együttműködése az osztályfőnökökkel, az ifjúságvédelmi felelőssel nélkülözhetetlen a problémák feltárásában, kezelésében és megoldásában.

3.9.2. Iskolavédőnő

Az iskolavédőnő szerepe az iskolaorvoséhoz hasonló okok miatt fontos. A védőnő gyakrabban és könnyebben elérhető a tanulók számára, mint az iskolaorvos, ezért kisebb

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

egészségügyi problémákkal őt keresik meg. Az iskolavédőnő fontos szerepet játszik az egészséges életmódra nevelésben is, felvilágosító előadásokat tart a tanulóknak, különös tekintettel a here- és emlődagasztatok korai felismerésének, a dohányzás, alkohol és egyéb drogok káros hatásaival, szexuális neveléssel, a gyerekvállalásra való felkészítéssel kapcsolatban.

Az iskolavédőnő feladata, hogy külön előadásokat tartson a dohányzás káros hatásairól azoknak a tanulóknak, akik a házi rend előírásait megszegve az iskola területén dohányoztak. Ezeknek a tanulóknak az iskola kötelezővé teszi az előadáson való részvételt.

3.9.3. Iskolai szociális munkás

Iskolai szociális munkás csak a 2018/2019-es tanévtől dolgozik iskolánkban. Munkájára nagyon nagy szükség van, mert sok tanuló családja küzd olyan nehézségekkel, amelyek megoldásához szociális munkás tud segítséget nyújtani. Bár az együttműködésünk a helyi családsegítő központtal eddig is jó volt, személyes jelenléte az intézményben további lehetőségek kiaknázását rejti magában.

Feladatot vállal személyes konzultációval, osztályfőnöki órán tartott előadással, csoportfoglalkozások tartásával. Segíti a kollégák tájékozódását a nehéz sorsú tanulók támogatásában. Heti egy adott napon megtalálható az iskolában így a diákok is személyesen tudnak hozzá fordulni kérdéseikkel.

3.9.4. Iskolarendőr

Az iskolarendőr feladata a rendőr-főkapitányság és az iskola közötti megfelelő kapcsolat biztosítás. Tevékenysége elsősorban a prevenció szempontjából fontos. Bűnmegelőzési és baleset megelőzési felvilágosító előadásokat tart az osztályfőnöki órákon, az egyes évfolyamok korosztályi jellegzetességeit figyelembe véve. Különösen fontos, hogy felhívja a figyelmet a biztonságos közlekedés fontosságára azokban az osztályokban, ahol a tanulók egy része már jogosítvánnyal rendelkezik. Azonban az osztályfőnök kérésére speciális foglalkozásokat is vállal, amennyiben egy-egy osztálynak konkrét kérdésben kell segíteni, információt nyújtani. Továbbá segít a tanulóknak jogi szempontból megvilágítani egyes cselekedeteik következményeit. Az iskolarendőr részt vesz az iskolai rendezvényeken, ezáltal is biztosítva azok zökkenőmentes lebonyolítását.

3.8.5. Iskolapszichológus

Iskolánk nagy létszámú intézmény, ahol emiatt nem nagy számban, de szinte mindenféle problémával küzdő tanuló jelen van. A gondot inkább a jelentkező esetek sokszínűsége, mint előfordulásuk gyakorisága okozza. Az eddigi heti másfél órás iskola pszichológus rendelés nem elégséges, ezért nagy

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

örömünkre szolgál a teljes munkaidőben foglalkoztatott iskola pszichológus jelenléte. Feladatai közé tartoznak a pedagógiai problémák feltárása és korrekciója, preventív intézkedések, tanácsadás az érintett feleknek és a szülőknek, konzultáció. Ezen szaktudásával segíti az iskolai nevelő-oktató munkát, optimalizálja a diákok zavartalan fejlődésének feltételeit, szolgálja a közösségépítést és segít a konfliktusok feloldásában.

3.10 Versenyfelkészítő foglalkozások

Tehetséges diákjainkat a szaktanárok különböző versenyekre készítik fel. Ezzel biztosítjuk, hogy a tanulók sikereket érhessenek el azokon a területeken, amelyekben kimagasló teljesítményekre képesek. Ez azért is nagyon fontos, mert sok esetben ezek a diákok más tantárgyak követelményeit nehezebben teljesítik, gondjaik vannak. A versenyeken elért eredmények megerősítik önbizalmukat, motiválják őket abban, hogy megszerezzék az iskola által kínált végzettséget. Szakgimnáziumként elsősorban a szakmai tantárgyakból biztosítunk versenyfelkészítést, hiszen diákjaink többsége azért választotta ezt az iskolát, mert határozott érdeklődésük van az általunk tanított szakmák valamelyike iránt. A versenyeken eredményesen szereplő diákjainkat dicséretben és lehetőség szerint könyvjutalomban részesítjük.

3.11 Osztályértekezlet

Osztályértekezlet összehívására akkor kerülhet sor, amikor egy osztály általános tanulmányi vagy fegyelmi helyzete igényli az osztályban tanító tanárok összehangolt beavatkozását. Osztályértekezletet az osztályfőnök vagy az iskolavezetés kezdeményezhet. A megbeszélés célja a probléma beazonosítása, a lehetséges megoldások közül a legcélravezetőbb kiválasztása, és a követendő stratégia kidolgozása, és az egységes, következetes fellépés a gondok orvoslására.

3.12 Intézkedési terv

Amennyiben egy osztályban súlyos fegyelmi és/vagy tanulmányi problémák merülnek fel, az igazgató kérheti az érintett pedagógusokat intézkedési és fejlesztési terv kidolgozására.

3.13 Beszélgető kör

A beszélgető kört az az igény hívta életre, hogy a tanórákon előjönnek olyan komolyabb témák, amelyek megbeszélése a szoros tantervi követelmények miatt nem építhető be a tanórába, de megvitatásuk hasznos és fontos az adott csoport vagy korosztály számára. Ez a kötetlen teadélutáni hangulatú esemény is hozzájárul a diákok minél jobb mentálhigiéniai állapotának fenntartásához.

3.14 Vita

Ezek a délutáni rendezvények egy-egy téma többoldalú megközelítését, a toleranciát, kritikai gondolkodást, kreativitást és érvelési kompetenciákat fejlesztik, valamint szélesítik a diákok látókörét.

3.15 Közösségépítés

A közösségépítés nagyon fontos tényezője a lemorzsolódás megakadályozásának. A jól működő iskolai közösség motiválja a tanulókat a szabályok betartására, csökkenti a hiányzást és kedvezően befolyásolja a tanulási kedvet. A közösségfejlesztésnek sok területe biztosítható iskolai keretek között:

- Diákönkormányzat tevékenységének támogatása
- Sulinap szervezése
- Non-stop foci
- Színjátszó kör működtetése
- Iskolai emlékezet program
- Tanulmányi kirándulások szervezése
- Alma Mater kulturális bemutatkozás
- Karácsonyi koncert
- Túrák, kirándulások
- Közös színházlátogatás
- Közös koncertlátogatás

3.16 Felvilágosító előadások

Kihasználunk minden olyan lehetőséget, amikor külső előadót hívhatunk a diákok fejlesztésére, mert ilyenkor a személyesebb kapcsolat hiánya elősegíti, hogy a diákok bátrabban kérdezzenek. Ilyen esetekben megkérjük az osztályfőnököt, hogy lehetőség szerint ne vegyen részt a foglalkozásokon a jobb hatékonyság érdekében, például felvilágosító előadás szexuálpszichológussal (InTime program), prevenció a Drogambulanciával (Szertelenül program), vezetéstechnikai és baleset megelőzési előadás a rendőrség munkatársaival.

3.17 Pályázatok

Iskolánk követi az oktatást- nevelést segítő és érzékenyítő pályázatokat és sikeresek is vagyunk ezek lebonyolításában. A Boldog Iskolák hálózatához is csatlakozunk boldogság órák tartásával, amely kapcsolódik

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

kisgyermek gondozó képzésünkhöz és a hála, társas kapcsolatok, empátia, megküzdés, egészséges életmód, pozitív pszichológia témaköreit öleli fel.

Az Arconic céggel együttműködve csatlakozunk a Hősök Tere programhoz, amely a társadalmi szemléletváltást tűzi ki céljául, diákok és tanárok számára. Nagy élmény látni Philipp Zimbardo szociálpszichológust, aki egy élő legenda és tőle hallani mit tehet az egyén és közössége a környezetéért.

Az Adj egy ötöst! program a fogyatékkal élőkre irányítja a figyelmet. Az osztály egy közös programot tervez és valósít meg a Bárczi Gusztáv Általános Iskola 2. és 3. osztályos tanulóival. A lányok egy kalandos mesejátékra hívják meg a gyerekeket. A Gulyadombon és a Betekints völgyben zajló kalandtúrán a bárczisokból és iparisokból álló vegyes csapatoknak különböző játékos akadályokat kell együttes erővel leküzdeni, s eljutni a közös célállomásra, ahol együtt főznek, játszanak és beszélgetnek. A közös játék és öröm elmosza a határokat a különböző korú és képességű diákok között. Az eseményről kisfilm készül. (lásd lentebb). A legjobb 12 pályamű 400 000 Ft díjat kap a Salva Vita Alapítványtól, amit az osztály egy közös program megvalósítására fordíthat.

Módszerek

Iskolánk nagy hangsúlyt helyez a korszerű pedagógiai módszerek alkalmazására. Ennek érdekében évek óta biztosítunk képzést a téma iránt érdeklődő munkatársainknak. Ezt a folyamatos képzési lehetőséget továbbra is szeretnénk fenntartani. A képzések mellett az óralátogatások biztosítanak lehetőséget a módszertani fejlődésre. Intézményünkben ennek lehetőségét biztosítjuk a pedagógusainknak. A jó gyakorlatok megosztása és a hatékonyabb együttműködés érdekében iskolánkban olyan közös tárhely működik, amelyen a kollégák közkinccsé tehetik óravázlataikat, számon kérő dolgozataikat, játékos feladataikat, bemutatóikat, egyéb ötleteiket.

A tanulók sikerességének biztosítása érdekében különösen szorgalmazzuk a tanórai differenciálást, amely lehetővé teszi, hogy a különböző adottságú, érdeklődésű, képességű diákok a számukra legcélravezetőbb módon sajátíthassák el a tananyagot. A differenciálás egyik gyakran alkalmazott formája a csoportmunka, pármunka.

A korszerű módszerek alkalmazását a konfliktusmegoldás során is fontosnak tartjuk. Ezért ha lehetséges a fegyelmi eljárások megindítása előtt, illetve helyett mediációs vagy resztoratív technikával igyekszünk a problémákat megoldani.

3.18 Kiscsoportos tanórák

A tanulócsoporthoz megszervezésénél nagy gondot fordítunk arra, hogy a képességfejlesztés lehetőségét biztosítani tudjuk tanulóinknak. Ezért a szakmai gyakorlati tantárgyakat, az idegen nyelvet, a matematikát, informatikát, valamint a 9-10.évfolyamon a magyar nyelv és irodalom

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

tantárgyat maximum 18 fős csoportokban oktatjuk. Ez lehetővé teszi a differenciálást, az egyéni szükségletekhez való igazodást, hatékony készségfejlesztést biztosít.

3.19 Magántanulói státusz

Iskolánk lehetőséget biztosít a különleges élethelyzetbe került diákoknak, hogy tanulmányaikat magántanulóként folytathassák. Ennek engedélyezése különösen alapos vizsgálat és az érintettekkel való megbeszélés, ha szükséges szakemberek bevonása után történhet, hogy valóban a tanuló érdekeit szolgáló döntés születhessen.

3.20 Átvett diákok támogatása

Intézményünk nyitott a más iskolából érkező tanulók befogadására, hogy számukra valóban egy második esélyt biztosíthassunk. A más intézményből érkező tanulók számára –ha szükséges – különözetit vizsgát szervezünk; az erre való felkészüléshez az adott tantárgyat tanító tanár segítséget nyújt a tanulónak.

Az osztályfőnökök kiemelten figyelnek az újonnan érkezettek beilleszkedésére. Igyekeznek megismerni körülményeiket, képességeiket, segítik őket, hogy az iskola szokásaival, hagyományaival minél rövidebb idő alatt megismerkedjenek.

3.21 Csoportok közötti átjárhatóság biztosítása

A második esély megvalósítása érdekében intézményünk lehetőségéhez mérten biztosítja az iskolai csoportok átjárhatóságát. Erre sor kerülhet például az emelt szint választásánál. Amennyiben egy tanuló azt tapasztalja, hogy nem jól mérte fel képességeit, vagy megváltoztak továbbtanulási szándékai, lehetőséget biztosítunk számára, hogy a 11. évfolyam végén az emelt szinten tanult tantárgyat a továbbiakban csak középszinten tanulja. Ugyanakkor sikeres különözetit vizsga esetén eddig középszinten tanult tantárgyat is tanulhat emelt szinten.

Lehetőség van az idegen nyelvi csoportok között is átjárásra, amennyiben a tanuló, a szülő és a szaktanár ezt indokoltnak találja.

3.22 Digitális kompetencia fejlesztése

A modern kor kihívásainak való megfelelés érdekében kiemelt figyelmet fordítunk tanulóink digitális kompetenciájának fejlesztésére. A tanórai keretek között ez azt jelenti, hogy ha lehetőség van rá infokommunikációs eszközök segítségével megoldható feladatokat adunk tanítványainknak, megtanítjuk nekik, hogy hogyan tudják biztonságosan és célszerűen használni az

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

internet kínálta lehetőségeket. Különösen az osztályfőnöki órák keretében fordítunk figyelmet a digitális kommunikációs formák illemtanának elsajátítására. Mindezek megvalósíthatósága érdekében törekszünk rá, hogy az iskola minden osztályterme rendelkezzen olyan eszközökkel, amelyek lehetővé teszik a digitálisan tárolt tartalmak, a világháló elérését és használatát. Továbbá a digitális oktatás megvalósításához biztosítunk egy közös tárhelyet, amelyen a tanárok és a diákok megoszthatnak egymással tartalmakat, és egy eLearning keretrendszert (Moodle), amely még tágabb teret ad az online tanítás megvalósítására.

Az érdeklődő tanulóknak lehetőséget biztosítunk a CISCO Hálózati Akadémia tanfolyam iskolai keretek között történő elvégzésére. A Continental vállalattal együttműködve a LegoRobot programozással való megismerkedés céljából is helyet adunk foglalkozásoknak.

3.23 Soft skillek fejlesztése

Ezen készségek- empátia, kommunikáció, együttműködés, kreativitás, probléma megoldás nagyon fontosak a munka világában való boldoguláshoz, ezért a pályorientáció részét is kell, hogy képezze. Ma egy szervezet működése elképzelhetetlen a team munka nélkül és az idegen nyelv mellőzésével, így ez a lehetőség nagyon hasznos a diákok számára. Itt alkalmuk van kipróbálni magukat projekteknél, prezentációknál. Nagy figyelmet fordítunk, hogy az informális tanulás keretein belül ezeknek a készségeknek teret engedjünk és beépítsük a mindennapok során a tanórákba is.

3.24 Érzelmi nevelés

A korai iskolaelhagyás elleni küzdelem fontos eszköze az érzelmi nevelés. Az érzelmi intelligencia ugyanis szerepet játszik az együttműködés, a sikeres megküzdési stratégiák (coping), az asszertív magatartás kialakításában. Az érzelmi nevelés leghatékonyabb eszköze a példamutatás, ezért az iskola munkatársai mind törekszenek arra, hogy érzéseiket felismerve és megélve, kongruens módon kommunikáljanak a tanulókkal és egymással. Ugyanilyen fontos a tanulók elfogadása, meghallgatása és az irányukba megnyilvánuló bizalom. Az érzelmi intelligencia fejlesztése az iskolai hétköznapiakban, bármelyik tanórán, szünetekben, iskolai programok megvalósítása során történhet, de különösen fontos terepe az osztályfőnöki óra.

Megítélésünk szerint a tanulóknak nagy része szenved attól, hogy nem találkozik értő figyelemmel a környezetében levő emberek részéről. Ezért az országos Fotel Projekthez hasonlóan iskolánkban hetente egyszer lehetőséget biztosítunk tanulóinknak, hogy szabadon beszélhessenek problémáikról, élményeikről, ehhez a programban részt vállaló kollégák biztosítják a teljes és feltétlen, értő figyelmet.

3.25 Hagyományok

Az érzelmi kötődés kialakítása és erősítése érdekében meg kell ismertetni tanulóinkkal az iskola történetét, hagyományait, eredményeit, a városban és a régióban betöltött szerepét. Ezt a célt szolgálja az iskolai emlékezet program, amelynek célja, hogy emléket állítson az iskola nagy formátumú pedagógusainak, egy-egy osztályterem, épületrész elnevezésévé. Az iskola történetének megismertetését szolgálja az iskolamúzeum, amelynek óvását és bővítését feladatunknak tartjuk. Törekszünk rá, hogy minél több rendezvénynek adjon helyszínt, hogy ezáltal a tanulóknak lehetőségük legyen a múzeum minél alaposabb megismerésére. Az iskola történetéről, emlékeiről az iskola honlapjáról is tájékozódhatnak diákjaink. Díjazzuk az iskola hírnevének öregbítéséért tevékenykedő diákokat: Pro Scola diák fokozat. Nagyon büszkék vagyunk arra, hogy volt diákjaink is fontosnak tartják a mindenkori diákok jutalmazását, és az iskola 1954-ben végzett diákjainak közössége pályázatot hirdetett az iskola olyan jelenlegi tanulói számára, akik tevékenységükkel hozzájárultak közös Alma Mater hagyományainak, közösségének, hírnevének ápolásához. Az iskola segíti a Vegyiérték pályázat lebonyolítását, és lehetőséget biztosít a díj ünnepélyes keretek között történő átadására a tanévzáró ünnepség során.

3.26 Tanári tréningek

Szerencsére a képzéseken résztvevő kollégák nyitottak a tudás átadására így legalább évente kétszer szervezünk belső workshopokat és hasonló számban hívunk meg előadót például burnout, érzelmi intelligencia, érzékenyítés, módszertan, konfliktuskezelés témakörökben. Az elmondható, hogy általában ugyanazok a kollégák vesznek részt ezeken az alkalmakon, nem mindenki áldozza fel a szabad délutánjait ilyen célra.

3.27 Tanulási környezet fejlesztése

A tanulási környezet fejlesztése növeli a tanulók iskolába járási kedvét, iskolához való kötődését. Gygyekezünk a környezet alakításába a tanulókat is minél nagyobb mértékben bevonni. Erre a korábbi években megvalósult projektek közül jó példa a klubhelyiség berendezése, valamint a belső udvar rendezése és megnyitása a diákok számára. Mindkét esetben a diákok kezdeményezésére és aktív közreműködésükkel valósult meg a fejlesztés. Ezen a területen azonban további tettekre van szükség, mert az intézményünk kevés olyan közösségi térrel rendelkezik, ahol a diákok igényes, komfortos körülmények között együtt lehetnek, illetve nincs megfelelő tér diákok és tanárok közötti beszélgetések lebonyolításához sem. Ezeknek a problémáknak a megoldását továbbra is együtt gondolkodva és együtt tevékenykedve képzeljük el.

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

A motiváló tanulási környezet kialakítása érdekében folyamatos programunk a dekorációs verseny. Ez lehetővé teszi, hogy a diákok személyes, saját érdeklődési körüknek megfelelő osztálykörnyezetet alakítsanak ki. Ehhez az iskola biztosítja a szükséges eszközöket, a verseny révén pedig a motivációt és a folyamatos ellenőrzést is. Az az osztály, amelyik a zsűri döntése alapján a legjobb dekorációt hozta létre, és annak fenntartásáról, valamint az osztályterem rendjéről hosszú távon is gondoskodik, egy napos tanulmányi kiránduláson vehet részt.

2. A program bevalásának ellenőrzése

4.1 Kimenetek (outputok)

A program elsődleges ellenőrzése során azt figyeljük meg, hogy a tervezett programok megvalósulnak-e intézményünkben. Ennek feltétele, hogy legyen, aki megtartja a foglalkozásokat, és legyen(ek), a(kik) részt vesznek rajtuk. Ennek felelőse az iskolavezetés, amely a programokat beteszi az iskola pedagógiai programjába és éves munkatervébe, meghirdeti azokat, és felelősöket kér fel a lebonyolításukra. Másrészt az iskolavezetés által felkért kollégák felelősek a megvalósításért.

4.2 Eredmények (outcomes)

A program megvalósításától azt várjuk, hogy csökkenti a lemorzsolódást az iskolánkban. Ez jelenti azt, hogy:

- kevesebb diák iratkozik ki az intézményből
- csökken azoknak a száma, akik kilépnek a közoktatás rendszeréből a kiiratkozással
- csökken a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók száma, vagyis kevesebb lesz a bukás, az igazolatlan és az igazolt hiányzás, a fegyelmi intézkedés.

Az eredményeket a 2015-2019. közötti időszak átlagához viszonyítva tudjuk értelmezni. Vagyis a következő adatokhoz (minden adat az elmúlt öt tanév átlaga):

- kiiratkozott tanulók száma: 31 fő
- közoktatást elhagyók (a kívánt végzettség megszerzése nélkül): 2 fő
- bukott tanulók: 58 fő
- tantárgyi bukás: 110 db
- összes hiányzás egy főre: 74,4 óra
- fegyelmi intézkedések: 250 db

4.3 Hatások (impacts)

Arra számítunk, hogy a közvetlen eredményeken túl a programnak általánosabb hatása is lesz az intézményre. A

**„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési
intézményrendszerének átfogó fejlesztése”**

tanulók és a tanárok is jobban érzik majd magukat az intézményben, tovább erősödik az összetartó erő, iskolánk még vonzóbb lesz az iskolapolgárok és kívülállók számára is.

3. Kapcsolatrendszer

3.1. Gyermekjóléti központok

A tanulók lakóhelye szerint illetékes gyermekjóléti központokat értesítjük a tanköteles tanulók igazolatlan hiányzásai esetén, a törvényben előírt módon. Ezentúl együttműködünk a központ munkatársaival minden olyan esetben, amikor a tanulók érdekében ez szükségesnek látszik. Veszélyeztetett tanulók esetében az ifjúságvédelmi felelős jelzést küld a központ munkatársainak. Ha szükséges esetmegbeszéléseket szervezünk, illetve pedagógusaink részt vesznek a központ munkatársai által kezdeményezett esetmegbeszéléseken. Az ifjúságvédelmi felelős évente többször részt vesz a jelzőrendszeri tagoknak tartott tájékoztatókon szakmai, jogi és pszichológiai témákban.

3.2. Családsegítő szolgálatok

Iskolánk együttműködik a tanulók lakóhelye szerint illetékes családsegítő szolgálatokkal. Felvesszük a kapcsolatot a szolgálat munkatársaival, amennyiben azt tapasztaljuk, hogy a hozzánk járó diákok valamelyikének családja szociális problémákkal küzd. A családsegítő szolgálatok megkeresésére jellemzést írunk az általuk gondozott családok iskolánkba járó gyermekeiről. Ha szükséges esetmegbeszéléseket szervezünk, illetve pedagógusaink részt vesznek a szolgálat munkatársai által kezdeményezett esetmegbeszéléseken. Szervezéssel, a programok népszerűsítésével támogatjuk a családsegítő által szervezett rendezvények, pályázatok, képzések megvalósulását. A szervezettel a szociális munkáson keresztül közvetlen kapcsolatban állunk.

3.3. Pedagógiai szakszolgálatok

Együttműködünk a pedagógiai szakszolgálatok munkatársaival különböző problémák megoldásában. Amennyiben úgy ítéljük meg, hogy valamelyik tanulónknak magatartási, beilleszkedési, tanulási nehézsége, részképességi-zavara van, kezdeményezzük kivizsgálását a Tanulási Képességeket Vizsgáló Megyei Szakértői Bizottságnál. Azoknak a tanulóknak, akik esetében a bizottság valamilyen felmentést, különös bánásmódot javasol, biztosítjuk ezt. Figyelemmel követjük a felülvizsgálatok szükségességét, és figyelmeztetjük az érintett tanulókat és szüleiket, hogy vegyenek részt az esedékes vizsgálaton.

„A Veszprémi Szakképzési Centrum szakképzési intézményrendszerének átfogó fejlesztése”

Szükség esetén igénybe vesszük a szakszolgálat különböző szolgáltatásait, elsősorban a továbbtanulási és pályaválasztási tanácsadást.

3.4. Megyei Rendőr-főkapitányság

A Megyei Rendőr-főkapitányság bűnmegelőzési és baleset megelőzési egységei által szervezett előadások, bemutatók, tanácsadások, egyéb programok lebonyolítását helyszíni biztosításával, szervező tevékenységgel segítjük.

3.5. Veszprém Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Az Iparkamarával együttműködünk különböző versenyek, vizsgák, pályázatok lebonyolítása érdekében. Nevezünk legjobb tanulóinkat az Iparkamara által adományozott Év Tanulója elismerő díjra.

3.6. Kör Alapítvány

A Kör Alapítvánnyal különböző felvilágosító előadások megszervezésében, pályázatok megvalósításában működünk együtt, például szexuális felvilágosítás és közösségi szolgálat lehetősége.

3.7. Lélektér Alapítvány

A Veszprém megyében működő szervezettel elsősorban pályázati programok, képzések, nemzetközi projektek megvalósításában működünk együtt, amelyek a társadalmi mobilitást és más kultúrák megismerését mozdítják elő.

3.8. VVHHFE

A Veszprém Városi Hátrányos Helyzetű Fiatalokért Egyesület sokat tud segíteni az anyagi gondokkal küzdő tanulóink megsegítésében. Rendszeresen részt veszünk pályázataikon, szervezéssel segítünk programjaik megvalósításában.

5.9 Drogambulancia

Több éve részt veszünk a „Szeretlenül” drogreprevenációs programjaikon.

Felhasznált irodalom

Tájékoztató a lemorzsolódás megelőzését szolgáló beavatkozásokról és a korai jelzőrendszerhez kapcsolódó korai jelző-és pedagógiai támogató rendszer tervezett tevékenységeiről https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/lemorzsolodas/ESL_intezmenyi_beavatkozasok_tev_ekenysegek_taj201612.pdf letöltés 2019. 05. 28.

Hatásvizsgálatok alapszintű kézikönyve <http://mek.oszk.hu/15600/15600/15600.pdf> letöltés. 2019.05.28.

Farkas Péter: A második esély iskolái a 90-es években: kezdeményezések, fejlesztések, jogszabályi és intézményi feltételek http://www.oktatasikerekasztal.hu/hattertanulmanyok/04/farkas_szempontok.pdf

<https://www.kir.hu/okmfit/getJelentes.aspx?tip=t&id=203066&th=2> letöltés 2019. 05.28.

A diagramok az iskola belső dokumentációiból származnak